

Ferðsla og ábyrgd

HETTA er tann tíðin tá.....Soleiðis verður mangan tikið til um skiftandi árstíðir, um broytingar í gerandisdegnum frá eini tíð á árinum til aðra. Tað er neyvan ov nógv sagt, tá vit siga, at hetta er tann tíðin, tá nógvir ferðsluskaðar henda kring landið.

OVFARAKÆTI millum ungdómar fær oftani ein bráan enda. So skjótt vit seta okkum í bilin og traðka á speedaran koma kenslur fram í okkum, sum gera, at vit hava lyndi at gloyma, at tað er ein heimur uttan fyri bilin vit sita í. Og aðrenn vit vita av, so er vanlukkan har. Soleiðis er við mongum av hesum óhappum hesa ljósu og heitu ársins tíð.

VIT skríva ikki upp fyri útvarpinum ella sjónvarpinum uttan at siggja og hoyra um, at nú hevur aftur verið eitt ferðsluóhapp. Blóðini koma ikki út uttan, at tey hava myndir frá einari ferðsluvánlukku. Sum oftast hendir stórir materiellur skaði - og útbetur minni oftani stórir menniskjansligur skaði, um vit hyggja at hagtølunum yvir tey mongu ferðsluóhappini kring landið.

NÚ um dagarnar hendi ein syrgilig ferðsluvánlukka á Oyggjarvegnum, har eitt fólk doyði. Tað var eitt sett undur, at ikki fleiri av fólkunum doyðu ella fingi enn álvarsligari mein. Eftir bilunum, sum stoyttu frontalt saman á Oyggjarvegnum, at døma, so kundi hetta havt verið ein nógv størri vanlukka.

OG soleiðis kundi verið hildið fram at endurgivið fjølmíðlarnar. Ein bilur fyri og annar eftir í smasta smíldri men fólkini, sum vóru í bilunum, bert onkran snuddin. Hetta er tó bert hálvur sannleikin. Tí sera oftani henda óhapp, har fólk koma illani til skaða. Hesi fólk gerast brekað fyri

Hetta er bert ein av ferðslumyndunum úr gerandisdegnum í nútíðar Føroyum. Ein søga um ein bil, sum var totalt skæddur, men har bilførarin bert fekk onkran smávegis snuddin.

lívið. Og oftani hava vit lyndi til at gloyma júst hesa sannroynd og bert meta ferðsluóhapp sum tíðindi, tá onkur doyir ella onkur sleppur óskalaður frá eini annars sera álvarssomum óhappi. Fåa fólk varandi mein verður tað sum oftast skjótt gloymt.

TAÐ er sagt og skrivað nógv um, hvussu vit eiga at bera okkum at í ferðsluni fyri at fyrirbyggja óhappum. Eingin ivi er um, at tey mongu til-tøkini so sum betri undirvísing í skúlunum, størri krøv til teirra, sum taka koyrikort, strangari eftirlit við bilunum, betri vegir osfr. - gera, at mong verða meira ansin og kenna størri ábyrgd. Men soleingi tað at koyra bil er ein so sjálvsagdur rættur hjá flestu av okkum, so leingi vit tað altíð fyrst og fremst vera ábyrgdar-kenslan hjá hvørjum einstøkum av okkum, sum er avgerandi fyri, hvussu nógv óhapp henda í ferðsluni.

NETTUP hetta at tað at koyra bil er vorðin ein individuell søk - nakað, sum tú og eg kunnu, uttan at skula

hugsa um túsundtals lógir og reglar - ger, at tað er so torført at koma óhappunum til lívs. Vit kunnu minka um tey við áðurnevndu tiltøkum, men tað týðningarmesta er, at hvør einstakur, sum koyrir bil, kennir ábyrgd fyri sær sjálvum og øðrum. Hvussu oftani hoyra vit ikki fólk og fyri tað eisini fjølmíðlarnar siga, at hálkán, vánaligi vegurin, ringa vegavmerk-ingin osfr. var orsøkin til óhappið. Í roynd og veru eru tað vit - okkara væntandi metingar- og dømievni, ið hava skyldina, tí vit eiga jú at koyra eftir umstøðunum bæði so og so.

VIT hoyra aftur og aftur, at rúsdrekka eigur skyldina fyri flestu av ferðslu-óhappunum. So er tað helst eisini. Men fyri tað um vit ikki eru ávirkað av rúsdrekka, tá vit koyra bil, so seta vit okkum oftani við stýrið og traðka speedaran í botn, tí okkurt er á vási. Einsvæl og rúsdrekka kann verða atvoldin til eina ferðsluvánlukku kann sálarlig ójavnvág vera tað. Ovfarakæti kann vera ein orsøkin til ferðslu-skaðar, men so sanniliga kunnu eisini onnur sálarlig - kenslulig - fyrirbrigdi

vera atvoldin til ferðsluóhapp. Hvussu oftani fara vit ikki í bil ovursint, deprimerað ella stressað! Hetta eru faktorarar, sum vísdamenn, ið kanna ferðsluskaðar, alsamt oftari siga vera ein høvuðsorsøkin til, at ferðsluóhapp henda. Vit eru rætt og slætt so langt úti av sálarligari javnvág, at vit eru vandamikil fyri onnur og okkum sjálvi, tá vit fara í bilin.

SLÍKT sum hetta kunnu bert vit sjálvi bøta um. Og tað er rætt og slætt at lata bilin standa, tá so er. Við øðrum orðum, tí nýst ikki endiliga at verða ávirkaður av rúsdrekka fyri at vera ein vandi í ferðsluni. Øði, depressión og aðrir sálarligir tilstandir kunnu vera eins vandamikil sum rúsdrekka. Hvussu oftani hoyra vit ikki um fólk, sum vilja fáa luft fyri sínum agressiónum ella depressiónum, ið rætt og slætt seta seg við stýrið á bilinum og trýsta speedaran í botn! Rúsdrekkakoyring er ikki loyvd. Tað vita vit. Men koyring í sálarliga ójavnvág finst ein lóg fyri. Har er bert ein lóg galdandi, og tað er okkara egna ábyrgdarskensla.

FERÐSLUMENTAN er so nógv. Tá hugsað verður um, hvussu ófatilgar skaðar og ikki minst sorg, ið ferðsluóhapp eru atvoldin til í øllum londum, so er greitt, at vit øll heldur enn fegin søu, at vit fingi eina ferðslumentan, sum fækkaði hesar skaðar. Hesum máli mugu eisini vit arbeiða fram ímóti. Men hvat so enn verður gjørt av ábótum og tiltøkum til tess at minka um hesar skaðar, so er tað fyrst og fremst upp til hvønn einstakan at kenna ábyrgd. Summaríð er farið at halla. Vónandi hava vit øll fingið okkurt at hugsa um, nú vit í longri tíð gjøgnum fjølmíðlarnar hava frætt um eitt ferðsluóhapp fyri og annað eftir.

jamú

Framhald av síðu 1

kg., tá sami laksur møgu-liga kann fáast á uppboðs-sølu fyri 7-8 kr. minni.

- Verður laksurin seldur so bíliga, kann tað kettliga toga prísir á øllum tí føroyska laksinum niður, sigur Rói. Tí tað sum Føroya Fiskasøla við sínum sölupolitikki ger, er í roynd og veru at halda prísinum kunstiga uppi. Útbóðið av laks er í løtuni størri enn eftirspurn-ingurin, og tí mugu vit ansa eftir ikki at koyra ov nógv út á marknaðin í senn.

- Men vit mugu vera saman um tað! leggur Rói afturat. Tí tá boðini um at føroyskur laksur á

uppboði fæst nógv bíligari enn tann vit selja fyri verða send út til keyparar um alt Europa, verður sjálvandi trupult hjá okkum at halda tann góða prís.

Rói sigur at teir nú bara vóna at prísurin á teimum 20 tonsunum hjá Hera verður so mikil góður, at sølan ikki fer at gera ov nógvan skaða.

- Tí fer hann at liggja um eitt nú 32 kr. kg., so fáa vit trupulleikar, leggur hann afturat!

S-S-

RK ráðgevan

Tørvar tær orku til at fáa skil á roknskapinum - latið okkum hjálpa tær.

- Bókhalð
- roknskap
- sjálvuppgávu o.a.

Fyri smærri virkir og einstaklingar.

Ringið og avtalið eina tíð tlf. 1 9620

RK ráðgevan
J.C. Svabosg. 10
100 Tórshavn

Framhald av síðu 1

EF-marknaðin, so setir tað okkum í eina nærum vónleysa samráðingar-støðu.

Men Heri leggur dent á, at hóast lógin verður lýst, so verður fiskur hansara seldur á uppboði kortini!

- Henda skipan er komin fyri at vera. Og verður hon bannað við lóg, vænti eg, at fiskur mín fer at finna aðrar vegir til uppboðs-sølumar.

Fiskasølan eigur krepuna

Spurdur hvat hann sigur til at fiskasølan er so altráð eftir at fáa virksema hansara stæðgað, sigur

Heri, at tað undrar hann onki.

- Teir vilja sjálvandi helst sleppa at sova viðari omaná Føroyska útflutninginum, sigur hann. Skipanin hjá fiskasøluni er elligomul - og hon er í veruleikanum tann beinleiðis orsøkin til, at vit hava krepku í dag!

- Eg kann bara vísa á sum Atli Dam hevur gjørt so mangan, at meðan vit hvørt summar fáa hópín av seljarum til landið sum royna at selja alskyns vørur til okkum 45.00 fólk, so hevur Føroya Fiskasøla ongan seljara utanlands! Teir selja okkara fisk fyrí o.u. eina

milliard ov lítið um árið - og tað er nakað tað sama sum plagar at mangla í hvørt ár!

Heri heldur at hevði fiskasølan bert roynt at selt sín egna fisk, heldur enn at royna at forða øðrum, so hevði staðið væl til.

- Og so kundu vit havt góðar tíðir í Føroyum í dag, í staðin fyri krepku! leggur hann afturat.

S-S-